{ } { }

Fâtiha Suresi 2 GİT

◀ Fâtiha / 2

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَۙ

Türkçe Transcript
El*h*amdu li(A)llâhi rabbi-l'âlemîn*(e)*

Abdulbaki Gölpınarlı Meali
Hamd, alemlerin rabbi Allah'a:

Abdullah-Ahmet Akgül Meali
Her türlü hamd, şükür ve övgü, *(canlı ve cansız bütün varlıkları ve özellikle insanı; atom altı enerji zerreciklerinden moleküllere, protein hücrelerinden, sinir, sindirim, dolaşım ve boşaltım gibi yüzlerce sistemlere kadar: Her saniye milyarlarca harika bileşim ve iletişim halinde yaratan… Şehirler büyüklüğündeki en gelişmiş bilgisayarların bile bunların milyonda birini başaramayacağı şartları oluşturup, her şeyin ve herkesin bütün ihtiyaçlarını karşılayan, bizim ve)* **âlemlerin Rabbi olan Allah'adır** *(minnet ve hizmet O'na yakışır ve O'na layıktır)***.**

Abdullah Parlıyan Meali
Eksiksiz tüm övgüler; tüm varolanları yaratıp düzene koyan ve koyduğu düzeni işleten, hayatlarını devam ettiren,

Ahmet Tekin Meali
Yaratan, yaşama kabiliyeti, gücü ve varlıklara işleyiş düzeni veren, koruyan, kontrol eden, âlemlerin, bütün varlıkların mürebbisi, sahibi Allah'a hamdolsun.

> *Hamd ;Bilerek, isteyerek yapılmış bir iyiliğe, veya bu iyiliğin kaynağı olan mutlak iyiliğe karşı sevinç ve arzu ile gönülden yapılan meşru ve ahlaka uygun bir teşekkür, karşıya değer veren bir övgü, bir saygı ifadesidir. Hamd, Allah'a, Allah'ın lütfuna ve ilmine yapılır. Gerçekleşen ve gerçekleşmesi kesin olan iyiliklerin karşılığıdır. "Hamdolsun" denildiği zaman, her türlü saygıya değer bir iyilik veya bağışlama karşısında mutluluk sevinci ve bahtiyarlık duygusu ifade edilmiş olur. Nankörlüğü ortadan kaldıran erdemli olma halidir. İyinin ihsanından dolayı mutluluk zevkindeki coşma, hamd ile sonuçlenır. Bu da yapılan iyiliklerin artırılmasına sebep olur. Efendimiz Muhammed Mustafa s.a. hamd eden makamından hamd edilen makama, makam-ı Mahmud'a yükseltilmiştir, bu büyük şefaat makamıdır. Mahşerde Livâü'l-Hamd, hamd sancağı altında toplanan ümmeti, Allah'a hamd etmelerinin mükâfatını alacak ve cennette ebedî yaşayacaklardır.*

Ahmet Varol Meali

Hamd alemlerin Rabb'i olan Allah'adır.

Ali Bulaç Meali
2,3,4. Hamd, Alemlerin Rabbi, Rahman, Rahim ve Din gününün maliki olan Allah'adır.

Ali Fikri Yavuz Meali
(Ezelden ebede kadar) bütün olmuş ve olacak hamd ve sena (övgü) tam ve kemaliyle âlemlerin (yegâne) yaratıcısı, besleyip kemale erdiricisi olan Allah'adır.

Bahaeddin Sağlam Meali
Bütün hamd (övgü, ibadet ve teşekkürler,) âlemlerin sahibi ve terbiyecisi olan Allah'a mahsustur. (O'ndan başka hiç kimse buna layık değildir.)

> *Kur'an-ı Kerim'de beş sure hamd ile başlamaktadır. En'am, Kehf, Sebe, Fatır ve Fatiha. Her yönüyle nimet olan varlık âleminde dört büyük nimet vardır. Birinci yaradılış, birinci hayat, ikinci yaradılış ve ikinci hayat.. En'am suresinin başı ilk yaradılıştan bahseder. Onun için başında "Elhamdü-lillahi" ile başlamıştır. Kehf suresi dünya hayatından ve mahiyetinden söz eder. Fatır suresi ikinci dirilişten söz eder. Sebe' suresi de ahiret hayatından bahseder. Onun için onlar da hamd ile başlamışlardır. Maddi Kur'an olan kâinat kitabının ve onun Arapça tercümesi olan Kur'anın en önemli gayesi Allah'a hamd etmek ve O'nun mükemmelliğini, yüceliğini idrak ettirmektir. Onun için Kur'anın başlangıcı olan Fatiha suresi hamd ile başlamıştır. "Hamd" mükemmellik ve olgunluğun belirtileri olan bütün nimetler ve o nimetlerin ve mü-kemmelliklerin getirdiği bütün ibadet ve teşekkürler demektir. İster lafızla, ister fiilen, ister hâlen olsun. Mükemmellik ve olgunluk, rahmet şeklinde tecelli eder. Rahmet de yaratıklara ve insanlara sahip çıkıp onları terbiye ederek mükemmelliğe doğru götürmeyi gerektirir. Bu da, onlara bir düzen ve yasa vermeyi ve onları o yasa üzere yürütmeyi, onlara yol göstermeyi yani hidayeti gerektirir ki, rahmete mazhar olsunlar, Allah'ın gazabını celbetmesinler ve karanlık fezada kaybolup gitmesinler. İşte, Fatiha suresi kısaca ve özet olarak anlattığımız bu gerçeğin beliğ bir ifadesidir, bütün Kur'anın bir özetidir.*

Bayraktar Bayraklı Meali
Bütünüyle övgü, âlemlerin rabbi Allah'a aittir.[2]

> *[2] Rabb kavramının açıklaması için bk. Bayraklı, KUR'ÂN TEFSÎRİ, I, 104-113.*

Besim Atalay Meali (1965)
Âlemlerin Rabbi olan Allahadır hamd

Cemal Külünkoğlu Meali
Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.

> *Hamd; sözlükte iyilik, güzellik, üstünlük ve erdemlilikle niteleme ve övme manasına gelir.*
> *Terim olarak Hamd, bütün övgü türlerini içerip sevgi ve saygıyla Allah'a yönelmeyi ifade eder. Bu bakımdan "hamd etmek", takdir ettiği her işi en iyi şekilde yaptığı için kulların Allah'a karşı memnuniyetlerini bildirmeleri demektir. Daha özet bir ifade ile hamd*

etmek; bir nimete karşı insanın şükür duygularıyla Allah'ı tazim etmesidir.
Hamd; aynı zamanda görülen ve görülmeyen, bilinen ve bilinmeyen âlemlerdeki tüm varlıkların niteliklerinin Allah'ın bir tecellisi olduğu hakikatini anlatır. Kur'an'da; yerde ve gökte (Rum, 30/18), dünya ve âhirette (Kasas, 28/70) her türlü övgünün Allah'a ait olduğu bildirilmiştir. "Hamd" kelimesi, Allah'a nispet edilmiş olarak Kur'an'da 43 yerde geçmektedir. Ayrıca, 17 âyette de Allah'ın ismi olarak "Hamid" diye yer almaktadır.
"Rab"; bir şeyin sahipliğini yapma ve bunun gereği olarak da o şey üzerinde otorite kurma ve o otoriteyi sonuna kadar devam ettirme anlamlarını içerir. Kur'an'da dokuz yüzden fazla yerde tekrarlanmıştır. "Âlemlerin Rabbi" demek; âlemi düzene koyan, bütün varlıkları yöneten, terbiye eden, hayatı idame ettiren ve yaratılanlar üzerinde her türlü tasarrufu ve otoriteyi elinde bulunduran demektir. Kur'an'da 61 yerde geçen "el-âlemin" terimi hem maddi hem de manevi anlamdaki bütün varlık kategorilerini gösterir.

Cemil Said (1924)
Hamd ve şükür münhasıran bütün âlemin rabbi ve müşfik ve rahîm olan Allâh'a mahsûsdur.

Diyanet İşleri Meali (Eski)
Hamd, Alemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.

Diyanet İşleri Meali (Yeni)
2,3,4. Hamd[4], Âlemlerin Rabbi[5], Rahmân[6], Rahîm[7], hesap ve ceza gününün (ahiret gününün) mâliki Allah'a mahsustur.

4. Hamd, tüm varlıkları nimetlendiren sonsuz kudret sahibi Allah'ı yüceltme ifadesidir. Hamd eden insan, Allah'ın nimetlerine konu oluşu bakımından değil, Allah'ın tüm insanları nimetlendirici bir konumda oluşu açısından ona hamd eder. Bu itibarla, belli bir nimet bir insana ulaşsa da ulaşmasa da, o insan Allah'a hamd eder. Allah'tan başka, mutlak anlamda nimet verecek hiçbir varlık bulunmadığı için, hamde lâyık tek varlık da Allah'tır.

5.Rab, "Varlıkları yaratan, tüm ihtiyaçlarını karşılayarak onları kademe kademe geliştirip olgunluğa ulaştıran Allah" demektir.

6. Rahmân, "Rahmeti çok", "çok merhametli", "sonsuz merhametli" anlamlarında, sadece Allah için kullanılan sıfat-isimdir. Tam bir Türkçe karşılığı yoktur. Mü'min olsun, kâfir olsun; iyi olsun, kötü olsun, herkes "Rahmân"ın ifade ettiği rahmetin kapsamındadır. Varlıklar da bu rahmet ve merhametin eseri olarak var olmuşlar ve varlıklarını da yine bu sayede sürdürmektedirler.

7. "Rahîm" kelimesi de, "Rahmân" gibi Allah Teâlâ'nın sıfatlarından biridir. Aynı şekilde, "rahmeti çok", "çok merhametli", "sonsuz merhametli" anlamlarını taşır. Ancak "Rahmân", Allah Teâlâ'ya has bir sıfat-isim iken, "Rahîm" insanlar için de kullanılabilir. Nitekim Tevbe sûresi 128.âyette, bu sıfat Hz.Peygamber için de kullanılmıştır.

Diyanet Vakfı Meali
Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.

Edip Yüksel Meali
Övgü, evrenlerin Rabbi ALLAH'adır.

Elmalılı Hamdi Yazır Meali
Hamd o âlemlerin Rabbi,

Elmalılı Meali (Orijinal)
Hamd, o rabbiâlemîn,

Erhan Aktaş Meali
Övülmeye değer olan yalnızca âlemlerin Rabb'i Allah'tır.

Hasan Basri Çantay Meali
2,3,4. Hamd olsun Alemlerin Rabbi, Rahman, Rahim, Dîn günü'nün (tek) sahibi ve mutasarrıfı Allaha.

Hayrat Neşriyat Meali
Hamd, âlemlerin Rabbi(3) olan Allah'a mahsustur.(4)

(3) Kur'ân-ı Kerîm'in her cüz'ü dört hizbe bölünmüştür. Bir tilâvet âdâbı olarak, Kur'ân okuyan kişi, kırâetini mevzûnun tamamlandığı yerlerde bitirmelidir. Bu hususta bir kolaylık olmak üzere, âyet sonlarındaki (ع) secâvendleri gibi, sahîfe kenarlarındaki bu hizb işâretleri de ekseriyet i'tibâriyle böyle yerleri göstermekte olup, bu işâretlerdeki حزب [Hizb] kelimesinin tam karşısında bulunan âyetle, kırâet ma'nâ cihetiyle tamamlanmaktadır. (Karaçam, 502)

(4) "Semâvâtta binler âlem var. Yıldızların bir kısmı, her biri birer âlem olabilir. Yerde de her bir cins mahlûkāt birer âlemdir. Hattâ her bir insan dahi küçük bir âlemdir. رَبُّ الْعَالَم۪ينَ [Âlemlerin Rabbi] ta'bîri ise, doğrudan doğruya her âlem, Cenâb-ı Hakk'ın rubûbiyetiyle idâre ve terbiye ve tedbîr edilir, demektir." (Mektûbât, 26. Mektûb, 127)

İlyas Yorulmaz Meali
Övülmeye layık olan, sadece âlemlerin Rabbi Allah'dır.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
Övülmek yalnız Allah'a yaraşır. O Allah ki bütün varlıkların çalabıdır.

İsmail Hakkı İzmirli
2, 4. (Hamd-ü senâ) o Allah/a mahsustur ki âlemlerin Rab/bidir [3], esirgeyendir, bağışlayandır, ceza gününün mâlikidir.

[3] Yaradanı, besleyeni, işlerini göreni, terbiye edeni, sahibi, mâlikidir.

Kadri Çelik Meali
Bütün övgüler, övgüye değer güzellikler âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.

Mahmut Kısa Meali
Hamd, âlemlerin Rabb'i Allah'a aittir. Her türlü övgüye, teşekküre lâyık olan sadece O'dur. Gerçek anlamda övülmek O'nun hakkıdır ve yalnızca O'na yaraşır. Çünkü kâinatı yoktan var eden, tüm canlıları besleyen, terbiye eden, yöneten ve yönlendiren gerçek efendiniz, sahibiniz, yöneticiniz O'dur. Her

varlığı kendi yaratılışındaki hikmete uygun niteliklerle donatan, onları dâimâ iyiye ve güzele doğru yönlendirerek her şeye hedefini ve yolunu gösteren; kulağa duymayı, göze görmeyi, güneşe ışık vermeyi, kelebeğe uçmayı, çiçeğe açmayı, ağaca meyve vermeyi öğreten O'dur. O hâlde, bütün iyiliklerin, güzelliklerin kaynağı olan Rabb'inizi tüm kalbinizle överek yüceltmeli, en derin saygı ve şükran duygularıyla O'nun hükümlerine boyun eğmeli ve yalnızca O'na kul olmalısınız.

Mahmut Özdemir Meali
Hamd olsun Allah'a, Âlemler'in rabbi,

Mehmet Çakır Meali
Şükür Allah'a! kainatı çekip çevirene,

Mehmet Çoban Meali
Onun için sadece gördüğüm görmediğin bütün varlıkları yaratan Allah'ı yüceltir, O'nu över, O'na değer veririm. Bütün teşekkürlerimi Allah'a yaparım. Çünkü Allah insanlara karşı beni eşit özgür yaratmıştır. Beni her açıdan destekleyerek iyi bir şekilde yaşamam için doğal ortam hazırlamıştır.

Mehmet Okuyan Meali
2,3,4. [Hamd] [*] (övgü); [Rahmân], [Rahîm], hesap gününün sahibi, âlemlerin de Rabbi [*] olan Allah içindir.

"Övgü" anlamına gelmekte olan [hamd], Yüce Allah'ın kulları üzerindeki hakkıdır. Gerçek [hamd] sadece O'na layıktır. Ayette [ahmedü] "hamd ederim" denilmeyip de [el-hamdü] "hamd" denmesinin muhtemel nedeni, bu ifadenin daha kapsayıcı oluşundandır. İsrâ 17:44'te belirtildiği gibi başka yerlerde, başka zamanlarda ve başka varlıklar tarafından Yüce Allah daima [hamd] ve [tesbih] edilmektedir [Rabb] kelimesi, Yüce Allah'ın kendi dışındaki bütün varlıkların sahibi olduğunu, onları yetiştirdiğini, eğitip terbiye ettiğini, onları sahipsiz bırakmayacağını, bütün yaratılmışların sığınağı olduğunu, başka arayışların bâtıllığını ve kullarını koruduğu anlamlarını içermektedir. Yüce Allah'ın göklerin, yerin ve aralarındaki her şeyin Rabbi olduğuyla ilgili bkz. Meryem 19:65; Şu'arâ 26:24; Sâffât 37:5; Sâd 38:66; Duhân 44:7; Câsiye 45:36.

Mehmet Türk Meali
2,3,4. Hamd,[5] bütün âlemlerin[6] Rabbi,[7] Rahmân, Rahîm, din gününün[8] tek sahibi[9] Allah'a mahsustur.

5 Hamd: Bir ihsan veya bir iyiliğin sahibine karşı yapılan ve can ü gönülden hürmet ifade eden en güzel bir şekilde anmadır. Bu anmanın içerisinde kısmen övgü, kısmen de şükür vardır. Aslında bu kelimenin anlamını tam olarak karşılayan Türkçe bir kelime yoktur. Bu sebeple de bu kelime tercüme edilmemiştir. Övmek kelimesi de hamd'i tam olarak ifade edememektedir. Zira övmek, hayatı ve iradesi olana da olmayana da yapılabilir. Meselâ güzel bir inci ve güzel bir at övülebilir ama bunlara hamd edilemez.

6 Âlem: Kâinatta Allah'tan başka mevcut olan her şey demektir. (Kurtubî) (رَبُّ الْعَالَمِينَ) Allah'ın sıfatlarındandır. Bu ayette (عَالَمٌ)

kelimesinin çoğulu, (عَوَالِمْ) şeklinde değil de akıllılara mahsus olan "cemi müzekker salim" şeklinde kullanılarak akıllılara dikkat çekilmiştir. Buradan kâinatta insan ve cinler gibi başka akıl ve irade sahibi varlıkların bulunabileceğini de anlamak mümkündür. Bu sebepten dolayı tercümeye "bütün" kelimesi ilave edilmiştir.

7 Rab: Terbiye anlamına bir mastar olduğu halde mübalâğa kastı ile "terbiye edici" anlamında kullanılmıştır. Mübalâğa anlamından dolayı rab, sade mürebbî anlamında değil, terbiyenin bütün gereklerine sahip kuvvetli ve en mükemmel terbiye edici demektir. Bu sebeple "sahip ve malik" anlamına dahi gelir. Meselâ ev sahibine "rabb'üd-dar" sermaye sahibine ise "rabb'ül-mal" denilir. Rab kelimesi, Allah'tan başkası için tek başına kullanılamaz. Terbiye ancak bir kısım kurallarla yapılır. Allah âlemlerin Rabbi olarak akıllılara peygamberleri ve onların getirdiği kitaplarıyla, akılsız varlıklara da sünnetüllah dediğimiz kurallarla terbiye vermiştir. Bu sebeple Allah'a ve peygamberlere inanan kimselerin Allah'tan başka kanun koyucu tanımaması gerekir. Âlemlerde kanun koyma hak ve yetkisi sadece "Âlemlerin Rabbi" Allah'a aittir. Allah'a karşı veya Allah'la beraber kanun koymaya kalkışmak, Allah'ın âlemlerin yegâne rabbi olduğunu inkâr etmek demektir.

8 Din: kelime olarak, ceza-mükâfat, hesap, kaza, siyaset, itaat, âdet, hal, millet ve şeriat anlamlarına gelir. Bu kelimenin doğrudan kıyamet anlamı yoktur. Ancak din kelimesinin ceza ve hesap anlamları dikkate alınırsa "din günü"nün karşılığı, "ceza-mükâfat ve hesap günü" demek olur. Buna göre, "din günü," her işin karşılığının verileceği son gün ve gelecekte mükâfat ve cezanın dağıtılacağı vakit demektir. Yevm kelimesi ise Arapçada, "belirli bir zaman dilimi" demek olup gün, ay, yıl, devir gibi bildiğimiz veya bilmediğimiz zaman ölçülerinden herhangi biri olabilir. (Bugün Dünya, yarın Ahiret gibi.)

9 Malik: kelimesi (مُلْكٌ) mastarından ism-i fail ve (مِلْكٌ) mastarından ise sıfat-ı müşebbehe, olarak (مَالِكٌ) veya (مَلِكٌ) şekillerinde okunabilir. Meliklik; her şeyin genel menfaati için tedbir, emir ve yasaklama, ceza ve mükâfat hukuku koyarak akıllı varlıklar üzerinde tasarruf, güç ve yetkisi demektir. Mâliklik ise, mal hükmünde olan şeyler ve bunların üzerindeki fertlerin kişisel menfaati için tasarruf ve yönetim yetkisi demektir. İşte bu iki yetkinin de tamamı "Âlemlerin Rabbi Allah'a" aittir. Bu ayet "Allah, din gününün maliki de diğer günlerin maliki değil mi?" şeklinde düşünülmemelidir. Dünya günlerinde Allah adına veya Allah'a karşı malikler veya kendilerinin malik olduğunu zannedenler olabilir. Ancak din günü olan o hesap gününde bunların hiçbirini düşünmek mümkün değildir. Artık imtihan bitmiş ve Allah'ın yegâne malik olduğunu, inanan ve inanmayan herkes kabul etmiş veya kabul etmek zorunda kalmıştır. Bk. (En'am: 73, İsra: 111, Tâ Hâ: 114, Hac:56, Mü'minûn: 116, Furkan: 2, Fatır: 13, Zümer: 6, Mü'min:16, Haşr:23, Cuma: 1, Mülk: 1, İnfitar: 19)

Muhammed Esed Meali

HER TÜRLÜ ÖVGÜ yalnızca Allah'a mahsustur, bütün âlemlerin [2] Rabbi,

2 Bu ayetteki "'âlemîn" terimi, hem maddî hem de manevî anlamdaki bütün varlık kategorilerini gösterir. Arapça rabb kelimesi, başka bir dilde tek bir terim ile kolayca ifade edilemeyecek kadar geniş ve girift bir anlamlar demetini kapsar. Bu ifade, bir şeyin sahipliği ve bunun gereği olarak o şey üzerinde otorite iddiasında bulunma ve bir şeyi başından sonuna kadar kurma/oluşturma, sürdürme ve besleme kavramlarını içerir. Bu çerçevede bir aile reisi, rabbu'd-dâr ("evin efendisi") olarak adlandırılır, çünkü ailesi üzerinde bir otoriteye sahiptir ve onun idamesinden sorumludur. Aynı şekilde, karısı da

rabbetu'd-dâr ("evin hanımı") olarak çağırılır. Belirtme takısı (harf-i tarif) olan el ile başladığında rabb, Kur'an'da, özellikle bütün kainatın yegane besleyicisi ve idame ettiricisi -hem objektif, hem de kavramsal olarak- ve dolayısıyla her türlü otoritenin nihaî kaynağı olan Allah için kullanılır.

Mustafa Çavdar Meali
Tüm övgüler âlemlerin sahibi Allah'a mahsustur. 14/8, 18/1, 26/24, 28/30

Mustafa İslamoğlu Meali
BÜTÜN ÖVGÜLER, bütün âlemlerin Rabbi[2] Allah'a mahsustur.[3]

[2] "Âlemlerin Rabbi"ni Kur'an şöyle tefsir eder: "O göklerin, yerin ve bunlar arasındaki her şeyin Rabbidir" (26:24). Yani bütün bir varlığın, kâinâtın ve içindekilerin Rabbi. (Âlemîn'in "yaratılmışlar evreni" için kullanıldığına dair bir tahlil için bkz.: 21:18, not 22 ve 21:107, not 110.) [3] Açılımı: "Tüm zamanlarda, tüm mekânlarda, her varlığın övgüsü tümüyle Allah'a mahsustur". Zira başka yerlerde zaman ve mekân kaydı kullanıldığı hâlde (Msl: 28:70 ve 30:18) burada zamansız ve mekânsız olarak gelmiştir. Kur'an'da lâm edatının sebep, mülk ve istihkak anlamlarına göre ibare "Allah içindir", "Allah'ındır" veya "Allah'ın hakkıdır" mânalarına da gelir. Allah Rasûlü'nün "Ben Seni lâyıkıyla övemem, Sen kendini övdüğün gibisin" (Müslim, Salât 222) sözü esas alındığında bu ibare "Allah'ı lâyıkıyla ancak Allah över" anlamına gelir. Övgü meselesini Kur'an, en temel sorunlardan biri olarak takdim etmektedir. Fatiha gibi Kur'an'ın önsözü mesabesinde olan bir surenin, açılışı övgü meselesi üzerinden yapması bunun delilidir. Cahiliyye şirkinin temelinde, Allah'ın hakkı olan övgüleri, O'ndan başkalarına cömertçe dağıtmak yatar. En basit övgülerin bile insanı nasıl yoldan çıkardığı, bilinen bir hakikattir. Şu soru Kur'an'ın övgü problemine neden bu kadar önem verdiğini ortaya koymaya yeterlidir: Bir insan yergiyle mi daha kolay yoldan çıkarılır, övgüyle mi? Bu soruya aklı başında herkesin vereceği cevap bellidir: Övgüyle. Şu halde insanların egolarını şişirme, onları kibir ve gurura sevk etme ihtimali olan her övgü, Fatiha'daki ilâhî talime uymayan bir davranıştır. Hele hele sadece Allah için kullanılması yakışık alan övgüleri O'ndan başkaları için cömertçe sergilemek, Allah'ın hakkını ihlal yanında, ayartıcılığından dolayı, kul hakkını da ihlal anlamına gelir. Şükür ele geçene teşekkürdür. Şükür nimet verilince yapılır, hamd her zaman yapılır. Nimet verilse de alınsa da... Zira alırken de verirken de kul Allah'ın gözetimindedir. Ve Allah'ın gözetiminde olmak hamdi gerektirir. Alınca da hamd etmek anlaşılır bir şeydir. Zira nimeti veren O'ydu, daha büyüğünü vermek için küçüğünü almış olabilir, o musibet daha büyük bir belâya kalkan olabilir, dünyada alıp âhirette daha büyüğünü verebilir. Allah'tan başkasına hamd olmaz.

Ömer Nasuhi Bilmen Meali
2,3,4. Hamd, âlemlerin Rabbi, Rahmân ve Rahîm olup, ceza gününün mâliki olan Allah Teâlâ'ya mahsustur.

Suat Yıldırım Meali
Bütün hamdler, övgüler âlemlerin Rabbi Allah'adır.

Evreni dikkatle inceleyen her akıl sahibi, böylece aklî delille Rabbine ulaşacağından, sûrenin başından 4. âyete kadar Allah'tan "O" diye bahsederken, bu tefekkürü sonucunda artık âdeta O'nu görüyor hale

gelip "Sen" diye hitap etme makamına yükselir: "İbadetim, kulluğum, sevgim yalnız Sana'dır Rabbim!" der. Diğer taraftan, Allah müminleri toplum halinde, daha doğrusu topluluk halinde huzurunda görmek istediğinden, bu tefekkürü yapan mümin, dünyadaki bütün müminlerle birlikte ibadetini O'na takdim eder, onlardan güç, kuvvet, dua ve mutluluk alır. Tarih ve coğrafyasıyla bütün bir insanlığı, hatta bütün âlemleri, dünya ve âhireti, ezelden ebede varlığın tamamını kucaklayan bu kutlu Fâtiha, bu sûreyi yücelerden indiren Zatın, bütün âlemleri her tarafıyla aynı anda gören Rabbü'l-âlemin olduğunun önemli bir delilidir. 5. âyet ile kul, Rabbi ile bir akit yapmaktadır. Allah'a ibadet ve teslimiyet gösteren insana O, dünyada yardım ve hidâyeti, âhirette cenneti vermeyi uhdesine alır.

Süleyman Ateş Meali

Alemlerin Rabbi (sahibi, yetiştiricisi) Allah'a hamdolsun.

Süleyman Tevfik (1927)

Hamd ve senâ 'âlemlerin rabbi (yaradub besleyen) olan Allâh'a mahsûsdur. [1]

[1] Sure-i Fâtiha Kur'ân-ı Kerim'deki surelerin en efdalidir. Bir çok hadis-i şerîflerle medh ve senâ buyurulmuşdur. Cevâhiru't Tefsîr'in beyânına göre ber vech-i âtî yigirmialtı ismi vardır: 1-Fâtiha. 2-Hamd. 3- Şükür. 4- Ümmü'l Kur'ân. 5- Ümmü'l Kitâb. 6- El-Minne. 7-Kur'ân-ı 'Azîm. 8- El-Fâviye. 9- El-Kâfiye. 10- El-Mecziye. 11- El-Münciye. 12- El-Esâs. 13- Eş-Şifâ. 14- Er-Rukye. 15- Es-Suâl. 16- Ed-Du'â. 17- El-Mes'ele. 18- Et-Telkîn. 19- Es-Sır. 20- Es-Salevât. 21- El-Mükâfât. 22- El-Vâkıye. 23- Mecma'ul Esmâ'. 24- Es-Senâ 25- El-Kenz. 26- Seb'ul Mesânî

Süleymaniye Vakfı Meali

Her şeyi güzel yapan yalnız Allah'tır.[1] O, bütün varlıkların Sahibidir.[2]

[1] Hamd, birini kendi yaptığı şeyden dolayı övmektir. "Güzel yemek yapar, arkadaşlığı iyidir." gibi sözler buna girer. "Her şeyi mükemmel yapmak Allah'a özgüdür." demek, en üstün övgüdür. Övgünün bir diğer çeşidi olan "şükür" ise kendine iyilik yapanı övmek veya yapılan iyiliğe iyilikle karşılık vermektir. Yaptığı her şeyi güzel yapan sadece Allah'tır. Allah'ın yaptığı ile insanların yaptığı arasındaki farkı göstermek için 'güzel' yerine 'mükemmel' kelimesini kullandık. [2] Rab kelimesinin Türkçe karşılığı "sahip"tir. Evin sahibine rabb'ud-dâr = evin rabbi (Müfredât), sermaye sahibine de rabb'ül-mal = sermayenin rabbi denir. Yusuf aleyhisselam, kralın gönderdiği köleye şöyle demişti: "Rabbine dön de sor bakalım, ellerini kesen kadınların derdi neymiş? Benim Rabbim onların oyunlarını bilir." (Yusuf 12/50) Rab kelimesi bu ayette önce "kölenin sahibi olan kral" anlamında, daha sonra da "Allah" anlamında kullanılmıştır.

Şaban Piriş Meali

2,3,4. Hamd, Alemlerin Rabbi, Rahman, Rahim, din gününün hakimi Allah'a mahsustur.

Ümit Şimşek Meali

Hamd,(3) Âlemlerin Rabbi(4) olan Allah'a aittir.

(3) Hamd, "övgü" anlamını içermekle birlikte, "medih" sözcüğündeki övgüden daha ileride bir anlam ifade etmektedir. Hamd, iyilik sahibi olana yapılan bir övgüdür; bu konuda da "şükür" sözcüğünden farklı bir anlama sahiptir. Şükür, iyiliğe muhatap olan kimse tarafından, geçmiş bir iyiliğe karşılık olarak yapılır; hamd ise, daha genel bir anlam içermekte ve Allah'ı öven ve Onun yüceliğini dile getiren bütün ifadeleri kapsamına almaktadır.

(4) Rab, bir anlamıyla "sahip," diğer anlamıyla "terbiye edici" demektir. Âlemler ise, zerrelerden göklere kadar, maddî ve manevî, görünen ve görünmeyen bütün varlık sınıflarını ifade etmektedir. Allah bütün âlemlerin mutlak sahibidir; ayrıca onları terbiye eder, yani, yaratılış amaçlarına ulaşacak şekilde yaşatır, rızıklandırır, tedbirini görür, geliştirir.

Yaşar Nuri Öztürk Meali
Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'adır.

Eski Anadolu Türkçesi
ögmek Tañrı'nuñdur 'ālemler issi yā bisleyicisi.

Satır Altı Meal (1534)
Dünyāda ḳāffe ẖalḳa rızḳ ve nef' virerek raḥmet idicidir. Ḳıyāmetde ḥāṣṣatenmü'minlere raḥmet idicidir. Ezelden tā ebede ḳadar bütün maẖlūḳātıñ ḥamd ü enāsı bütün 'ālemleriñ Rabbi olan Allāhu 'aẓīmü'ş-şāna maẖṣūṣdur.

Bunyadov-Memmedeliyev
Həmd (şükür və tə'rif) olsun Allaha (və ya: Həmd məxsusdur Allaha) – aləmlərin Rəbbinə,

---

M. Pickthall (English)
Praise be to Allah, Lord of the Worlds,

Yusuf Ali (English)
Praise be to Allah, the Cherisher and Sustainer(20) of the worlds;

20 The Arabic word Rabb, usually translated Lord, has also the meaning of cherishing, sustaining, bringing to maturity. Allah cares for all the worlds He has created (see n. 1787 and n. 4355).

There are many worlds - astronomical and physical worlds, worlds of thought, spiritual world, and so on. In every one of them, Allah is all-in-all. We express only one aspect of it when we say: "In Him we live, and move, and have our being." The mystical division between (1) Nasut, the human world knowable by the senses, (2) Malakut, the invisible world of angels, and (3) Lahut, the divine world of Reality, requires a whole volume to explain it.
